

зултатъ за балканскитѣ околии се индуцира, между другото, отъ две противоположно действащи причини: отъ една страна, населението на тия околии, покрай земеделѣието, се занимава и съ професии, които спъватъ и не допускатъ висока раждаемостъ; а, на второ мѣсто, тъкмо тамъ сжщото население е победно, обстоятелство, което благоприятствува високата раждаемостъ. Въ резултатъ на тия две причини се явява низката раждаемостъ. При това положение би следвало да се заключи, че въздействието на професията превъзхожда въздействието на материалната необезпеченостъ. Въ действителностъ, обаче, едно такова заключение би било прибързано и неотговаряще на обективнитѣ условия, защото покрай професията и материалното благосъстояние, въ случая особено значение има и гурбетчиляка, или, друго яче речено, масовото напущане отъ населението на своитѣ огнища и слизането му по полето и въ други държави да търси свето препитание. Известно е, че почти въ всички балкански селища обработваемата земя е съвсемъ недостатъчна да подсигури прехраната и задържи населението, което ги обитава. Индустрията и занаятитѣ сж, сжщо така, слабо развити и не могатъ да дадатъ прехраната на цѣлото население. Мжжетѣ сж принудени масово, на групи и еденчно да напущатъ своитѣ семейства и да отиватъ въ близки и далечни околии, по градове и села да търсатъ прехрана. Споредъ статистиката, която даватъ минитѣ Перникъ за своя персоналъ, следъ близкитѣ окрѣзи София и Кюстендилъ, най-много работници въ сжщитѣ мини има отъ окр. Търново. Околитѣ отъ тоя окрѣгъ, които се отличаватъ съ много низка раждаемостъ: Горна-Орѣховица, Елена, Дрѣново, Търново и пр., известно е, пращатъ градинари не само въ голѣмитѣ градове на Царството, но и въ чужбина.

Паралелно съ това, пакъ балканскитѣ околии сж, отъ които презъ лѣтото женитѣ на чети слизатъ въ полето да жънатъ и помагатъ на кърската работа. Отъ сжщитѣ околии се продоволствуватъ почти всичкитѣ градове на Царството съ слугини.

Сравнително по-многобройнитѣ отсжтствия на населението отъ балканскитѣ околии отъ семейства се потвърждава и отъ даннитѣ, дадени отъ всеобщитѣ преброявания. Вѣрно е, че тия данни се отнасятъ за 31. XII, ще рече презъ зимата, когато реченитѣ градинари, жетварки и пр. сж се завърнали по домоветѣ си, ала, въпрѣки това, относителния брой на отсжтствующитѣ въ балканскитѣ околии си остава все пакъ по-голѣмъ. Така, напр., споредъ преброяването, извършено на 31. XII. 1910 год., отъ цѣлото население на всѣки 10,000 жители, 152 временно сж отсжтствували отъ домакинствата си. Въ балканскитѣ околии, отличаващи се съ низка раждаемостъ,

съответнитѣ относителни числа сж били както следва:

Околии	На 10000 жители временно отсжтствуватъ
Габрово	157
Горна Орѣховица . . .	387
Дрѣново	291
Елена	256
Свищовъ	240
Севлиево	218
Търново	352

За цѣлия Търновски окрѣгъ, дето раждаемостъта е най-низка, на всѣки 10,000 жители 310 сж временно отсжтствуватъ. Въ всичкитѣ други окрѣзи, особено въ полскитѣ такива, отличаващи се съ по-висока раждаемостъ, относителния брой на временно отсжтствующитѣ е почти два пѣти по-малкъ отъ констатирания такъвъ за окрѣгъ Търново.

Това важи не само за преброяването, извършено на 31. XII. 1910 год., но е въ сила, съ малки отклонения, за всички преброявания. То показва, че наистина по-усиленото миграционно движение въ дадени околии съвпада съ сравнително по-низката раждаемостъ въ сжщитѣ.

5. *Раждаемостъта по въроизповѣданіе.* — Намалената жизнеспособностъ, както и сравнително по-низката раждаемостъ въ градоветѣ, сж въ известна зависимостъ и отъ *въроизповѣданіето* на самото население. Статистиката за движението на населението у насъ показва, че съ най-голѣма раждаемостъ се отличаватъ католицитѣ, а съ най-малка — армено-григорианитѣ и израилтянитѣ. По-нагледно, раждаемостъта, споредъ въроизповѣданіето, се вижда отъ следнитѣ относителни числа:

Вѣроизповѣданіе	Периоди	Срѣдногодишенъ брой раждания		На 1000 жители се падатъ	
		живород.	мъртвор.	живород.	мъртвор.
Източно-правослвно	1919—922	159.843	701	39.3	0.2
	1909—912	151.155	1.096	41.5	0.3
	1904—907	148.803	803	44.4	0.2
Мохамеданско	1919—922	24.346	241	35.2	0.3
	1909—912	23.896	292	39.7	0.5
	1904—907	23.148	169	38.3	0.3
Израилтянско	1919—922	1.158	43	26.7	1.0
	1909—912	1.234	47	30.8	1.1
	1904—907	1.294	44	34.4	1.2
Армено-григориан.	1919—922	298	8	27.5	0.7
	1909—912	298	7	24.1	0.6
	1904—907	362	7	28.6	0.6
Католишко	1919—922	1.372	7	40.2	0.2
	1909—912	1.361	14	42.4	0.4
	1904—907	1.332	6	44.9	0.2
Протестантско	1919—922	198	—	35.3	—
	1909—912	194	—	31.0	0.3
	1904—907	186	—	32.9	0.4
Изобщо	1919—922	187.233	1.001	38.7	0.2
	1909—912	178.138	1.458	41.1	0.3
	1904—907	175.125	1.031	43.4	0.2